Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia

Jacobus <Genua, Erzbischof>

[Lyon], 20. Juli 1486

De sancto Leonardo cl

urn:nbn:de:bsz:31-289352

Visual Library

tinuo crederet. Cū ergo palmacius oraret. illa ſanata ad palmaciū cucurrit dicēs. Baptiſa me in nomine xp̄i. qui tenuit manū meam et alleuauit me. Tunc calixtus veniens ip̄am cum viro ſuo et ſimplicio et multis alijs baptizauit. Qđ audiēs imperator iuſſit omēs baptizatos decollari. calixtū vero quinq̄ diebus ſine cibo et potu manere fecit. Ille autē videns eum amplius confortari iuſſit. eum diebus ſingulis fuſtigari. deinde per feneſtram precipitatuȝ alligatūq̄ ſaxo in puteū precipitari. Aſteri⁹ autem preſbiter corpus eius de puteo eleuauit et ipſum in cimiterio calipodij ſepeliuit.

De ſancto leonardo cl A

Leonardus dicit̄ odor populi. a leos quod eſt pp̄l'us et nardus qđ eſt herba redolens quia odore bone fame pp̄l'um ad ſe trahebat. Uel leonardus dicit̄ quaſi legens ardua. Uel leonardus dicit̄ a leone. Leo eñ quatuor habet in ſe. Primo habet fortitudinē quā fortitudinē vt dicit yſido. habet in pectore et in capite. Sic beatus leonardus habuit fortitudinē in pectore per malarū cogitacionū refrenationē. in capite per infatigabilē ſupnorum cōtemplationem. Scđo habet ſagacitatem et hoc in duob⁹ ſcȝ in apcione oculoꝝ cum dormit. et in deletione veſtigioꝝ cum fugit. Sic leonardus vigilauit per laborem actionis et vigilando dormiuit per quietem contemplatōnis et in ſe deleuit veſtigia toti⁹ mundane affectionis. Tercio habet virtuoſitatem in voce. qꝛ eius vox tercia die ſuſcitat leunculū natum mortuū et omnē beſtiam ſigere facit gradū. Sic leonardus multos mortuos in peccatis ſuſcitauit et multos beſtialiter viuētes in opibus bonis vixit. Quarto habet timorem in corde quia ſcđm yſidoꝝ duo timet. ſcȝ ſtrepitū rotarum et ignē accenſum. Sic leonardus timuit. et timēdo vitauit ſtrepitū mundane ſolicitudinis. et ideo in deſertum fugit et ignē terrene cupiditatis et ideo omēs theſauros ſibi oblatos contempſit. B

Leonardus fuiſſe dicit̄ circa annū domini. d. ubi a ſancto remigio remēſi archiep̄o de ſacro fonte leuatus et ab ipſo ſalutaribus diſciplinis inſtructus eſt. Cuius parentes primi in palacio regis francie habebantur. Hic tantā graciam a rege obtinuit. q̄ oēs incarcerati quos ipſe viſitabat ꝓtinus abſoluebant̄. Cuȝ igit̄ fama ſanctitatis eius excreſceret. rex multo tp̄e eum ſecum manere coegit donec oportuno tp̄e ei epatum donaret. Qđ ille rēnuit et ſolitudinē deſiderans relictis omībus aurelianū predicādo cū fratre ſuo liſardo deuenit. Ubi poſtq̄ in quodam cenobio aliquamdiu vixerūt. dum liſardus ſup ripam ligeris ſolitari⁹ manere vellet. et leonardus per ſancti ſp̄us admonitionē in aquitania diſponeret p̄dicare. oſculantes ſe ab inuicē diſceſſerūt. Leonardus igit̄ vbiq̄ p̄dicans multa miracula exercēs. in quadaȝ ſilua ciuitati lemouice vicina habitauit. vbi erat aula regia cauſa venationis cōſtructa. Accidit aūt vt quadā die rex ibi venaret̄. et regina illuc cauſa delectationis egreſſa partu periclitaret̄. Cū ergo rex et familia ꝓpter regine periclitationē lugerent et leonardus per nemus trāſiret. et gementiū voces audiret pietate cōmotus illuc ꝓperauit. et a rege vocatus ꝓtinus introiuit. Cū igit̄ a rege interrogatus quis eſſet. ⁊ ſe ſancti remigij diſcipulū fuiſſe narraret. rex ſpem bonā concipiēs. et a bono magiſtro ip̄m bene inſtructū exiſtimans ip̄m ad reginam induxit. rogans vt ſuis p̄cibus de recuperata coniuge et edita ꝓle duplex gaudium obtineret. Tūc ille orōne fuſa qđ petebat ꝓtinus īpetrauit. Cum aūt rex multa in auro ⁊ argento ſibi offerret ille ꝓtinus recuſauit. admonēs vt hec paupibus daret dicens. Ego nullis hoꝝ indigeo ſed tantum in aliqua ſiluarū contemptis huius mūdi diuitijs ſoli xp̄o famulari deſidero. Cum aūt rex totū illud nemus ſibi tradere vellet. ille ait. Non totū illud accipio. ſed q̄ntum nocte cuȝ meo aſello circumire potero. tantū michi cōcedi exopto. Qđ rex libentiſſime adimpleuit. Cōſtructo itaq̄ ibidē monaſterio. ibi diu cum adiūctis ſibi duobus monachis in abſtinentia multa degebat. Cum aūt aqua vno ab

eis miliario diſtaret. puteū ibidem ſiccū penitus fodi iuſſit quē aqua oꝛōnibus ſuis impleuit. Locū aūt illū nobiliacum appellauit. eo ꝙ a rege nobili traditus ſibi fuiſſet. Ibi tātis miraculis choꝛuſcauit ꝙ quicūqꝫ eius nomē in carcere inuocaſſet moxruptis vinculis nullo cōtradicente liber abiret. et ſuas eidē catbenas vel cōpedes pꝛeſentaret. Hoꝛū plures ſecū manebant. et ibidē dn̄o ſeruiebant Septē quoqꝫ familie de eius nobili ſtirpe vēditis oībus ad eū venerūt. et diſtributo ſingulis. nemoꝛe ibi cum ipſo manentes. exemplo ſuo plurimos attraxerūt. Deniqꝫ ſanctus vir leonardus multis clarus virtutibus. viij. ydus nouēbꝛis ad dn̄m migrauit. Ubi poſtꝙ multa feciſſet miracula clericis illius eccleſie eſt reuelatū. vt quia locus ille ꝓpter multitudinis frequētiā artus erat. alibi eccleſiam fabꝛicarent. et illuc coꝛpus ſancti leonardi honoꝛifice tranſpoꝛtarēt. At illi cū populo triduano ieiunio et oꝛōni inſiſtentes. reſpiciētes viderūt totā ꝓuinciam niue coopertā locū aūt illū in quo ſanctus leonardus quieſcere volebat. oīno vacuū cōſpexerūt. Ibi itaqꝫ trāſlatus quanta miracula precipue circa incarceratos dn̄s per eū faciat. immēſi ferri varietas ante eius tumulū depēdentis teſtis exiſtit. Uice comes lemouicenſiū ad terroꝛē maloꝛum quandam grauiſſimā catbenam fecerat. quā in cippo ſue turris affigi mandauerat. Qua catbena quicūqꝫ collo cingebat. cuilibet aeris intemperiei expoſitus nō vna. ſed quaſi mille moꝛtibus angebatur. Accidit aūt vt quidam ſeruus ſancti leonardi illa catbena ſine culpa ligaret. Qui cū fere vltimū ſpiritum efflaret. intra ſe quo potuit toto ſanctū leonardū affectu rogauit. vt qui alios liberaret. ſibi quoqꝫ ſeruo ſuo ſubueniret. Statimqꝫ ſanctus leonardus in veſte cādida ſibi apparēs dixit. Noli timere qꝛ nō moꝛieris. Surge et hanc catbenam tecū ad eccleſiam meā deferas. Sequere me quia ego pꝛecedā te. Qui cōſurgens ⁊ catbenā accipiens ſanctum leonardū pꝛecedentem vſqꝫ ad eccleſiam ſuā ſecutus eſt. Statimqꝫ vt ante foꝛes fuit. beatus leonardus ipſum dimiſit. et eccleſiam intrans q̄ ſanctus leonardus ſibi fecerat omnibus enarrauit. et catbenam illam tam maximam ante tumulū eius ſuſpendit. ¶ Uir quidā in loco ſancti leonardi nobiliaco habitans et eidem ſancto valde fidelis exiſtens. a quodam tyranno captus eſt. Qui tyrannus intra ſe cogitans dicebat. Leonardus iſte omnes abſoluit. et omīs vis ferri ante eū velut cera ante ignē liqueſcit. Si hunc igiẜ vinculis ligauero. pꝛotinus leonardus aderit et ipſum liberabit. Si autem ipſum cuſtodire poſſem mille ſolidis ipm̄ redimi facerent. Scio igiẜ quid faciam In turre mea pꝛofundā foueā faciam. et hominē hunc cōpedibus aggrauatū ibidem ſubmergam. Deinde ſup os fouee ligneam archam conſtruam in qua armatos milites accubere faciam. Licet ei leonardus ferrum confringat. tamen nondum ſub terra intrauit. Quod cum totū vt cogitauerat cōpleuiſſet. et ille homo ſanctum leonardum ſepius inclamaret. leonardus nocte veniens archam in qua iacebant milites reuoluit. et tanꝙ moꝛtuos in ſepulcro ita eos ſub ipſa recluſit. Deinde cū multa luce foueam ingreſſus manum fidelis ſui tenuit ac dixit. Doꝛmis an vigilas? Ecce leonardus quē deſideras. At ille admirans ait. Domine adiuua me. Confeſtim confractis catbenis appꝛehenſum pꝛopꝛijs vlnis extra turrim poꝛtauit. Deinde ſecū ſicut amicus cum amico confabulans. vſqꝫ ad locū ſuum et domum ipſum deduxit. D ¶ Peregrinus quidam cum a viſitatione ſancti leonardi rediſſet. et in auernia captus in cauea incluſus eſſet eos plurimū depꝛecabatur vt amoꝛe ſancti leonardi cum nichil vnꝙ eos offendiſſet eum relaxare deberent. Qui reſponderūt ꝙ niſi ſe copioſe redimeret nō exiret. Et ille. Sit inter vos et ſanctum leonardum cui me ſciatis recommendatum. Sequēti igitur noꝛte ſanctus leonardus domino illius caſtri apparuit. et vt peregrinum ſuū dimitteret imperauit. Ille vero mane euigilās et viſionē quaſi ſomniū paruipendens. nullatenus dimittere voluit. Altera nocte eadem imperans ſibi apparuit Sed ille iterum obedire contempſit. Tercia vero nocte ſanctus leonardus peregrinū accipiens extra opidū deduxit. ſtatimqꝫ turris cum media parte caſtri coꝛruens. oppꝛeſſis pluribus ſolum pꝛincipem ad ſui confuſionē fractis cruribus reſeruauit ¶ Miles quidā in bꝛitania incarceratus ſanctū leonardum inuocabat. Qui ſtatim cunctis videntibus et cognoſcentibus et ſtupētibus in media domo apparuit. et carcerem intrans et vincula frangens homini catbenas in manibus poſuit. et ꝑ medium illoꝛum deducens omnes ſtupoꝛe perterruit ¶ Fuit et alius leonardus eiuſdem pꝛofeſſiōis et virtutis. cuius coꝛpus apud coꝛbiacum requieſcit. Hic cum in monaſterio eſſet pꝛelatus. tanta ſe humilitate deijcebat. vt omnibus inferioꝛ videreẜ. Sed cum omnis pene populus ad eum conflueret. quidam inuidi regi clotario ſuaſerunt. ꝙ niſi pꝛeuideret. per leonardum qui multos ſub obtentu religionis colligebat. regnum francie detrimen

tum nõ modicũ ſuſtineret. Quib⁹ rex nimis credulus eum expelli iuſſit. Uenientes aũt milites adeo eius verbis cõpuncti ſunt. q̄ ſe ſuos futuros diſcipulos ſpoſponderunt. Rex quoq̧ penitus veniam petijt. et detractores rebus et honoribus priuauit et ſanctum leonardum valde dilexit. et vix ad preces ſancti detractores dignitati priſtine reſtituit. Qui a deo ſimiliter impetrauit vt quicunq̧ in carcere tenerent̃ mox inuocato ſuo nomĩe ſoluerent̃ Dum aũt quadã die orationi incumberet ſerpens quidã maximus a parte pedũ vſq̧ in eius ſinũ tetẽdit. Qui ꝓpter hoc nullaten⁹ ab orõne ſurrexit. Completa vero orõne dixit ei. Scio quia ab inicio creationis tue hõmĩes q̄ntum preuales inquietas ſed nunc ſi in me tibi tradita eſt poteſtas. fac in me quicquid merui. Quo dicto ſerpens ꝑ capucium exiliens ad pedes eius mortuus corruit. Poſt hoc aũt cum duos epõs diſcordantes ſedaſſet in craſtinum ſe finiendũ predixit. circa annos dñi. dlxx

De decẽ milibus martirũ cli A

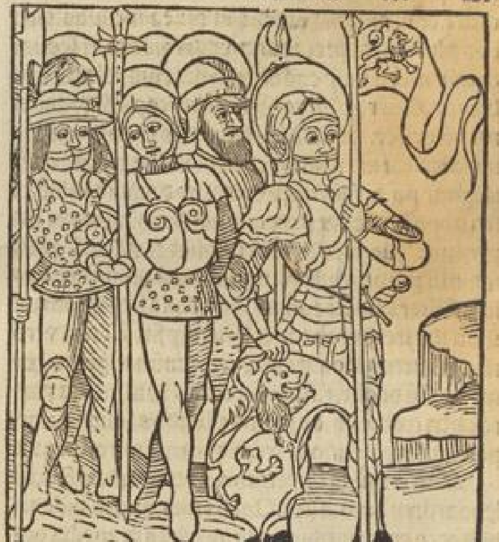

Paſſio et memoria decem milium martirum veneratur et colitur decimo kalen̄. iulij. q̄ omnes vna die pro chriſti nomĩe paſſi ſunt ſub adriano imperatore alijſq̧ ſex regibus qui ei venerunt in adiutorium. Hi ſancti martires cum ab imperatore ad ſacrificandũ ydolis compellerẽtur dixerunt. Sacrificiũ viuum et immaculatũ offerimus noſmetipſos dño noſtro ihesu xp̄o. qui pro humano genere naſci dignatus eſt. et deſcendere de celis multis malis affligi. et ad vltimuz voluit etiam pro nobis crucifigi. quem tu miſer ignoras Tunc iratus imparator iuſſit eos diu torqueri et ad vltimũ crucifigi. Et omnia tormenta q̄ paſſus eſt dñs noſter ihesus xp̄s. forti animo et fide firmiſſima pro dño ſuſtinuerũt. Locus igit̃ vbi paſſi ſunt beati martires mons eſt magnus. et vocat̃ ararat et diſtat ab alexandria ciuitate quingentis quaſi ſtadijs. A quibus aũt paſſi ſunt fuerunt exercitus regum qui illi venerãt in adiutoriũ triginta milia Hora vero ſexta illius diei terre motus factus eſt magnus. petre sciſſe ſunt. ſol obſcuratus eſt. ⁊ oĩa ſigna q̄ in paſſiõe dñi viſa fuerũt. etiã ibi viſa ſunt Tunc ſancti martires fundentes orationẽ ad dñm dixerunt. Dñe deus memento noſtri in hoc patibulo crucis. et ſuſcipe petitionẽ noſtrã. et ea que a te expoſcimus nobis concedere digneris. vt quicunq̧ memoriã noſtri corde et ore cum ieiunio et deuotione celebrauerint. mereantur a te aſſequi fructuoſam mercedẽ tribuẽdo eis ſanitatẽ corporum medicamẽ anime. et in domibus eorũ intus et foris bonorũ omniũ vbertatem concede. Et ſi in prelio fuerint. nõ eis nocere p̄ualeant inimici viſibiles et inuiſibiles. te ꝓ eis pugnãte. ſed ſicut placet tibi armis tuis eos ꝓtege. Dieſq̧ vnus ieiunij noſtre paſſionis vnũ penitentialem annũ cõpleat obſeruãtibus ſe deuoto corde. Et hoc dominator dñe a te poſcimus. diſſipa omnẽ occupationem et omnem immũdum ſpiritũ. omnẽq̧ infirmitatem eorũ expelle. quia glorioſuz et laudabile eſt nomẽ tuũ per oĩa ſecula ſeculoꝝ. Et reſpondentibus omnibus amen. facta eſt vox de celo dicens. Que petiſtis dilectiſſimi mei ſciatote vos ĩpetraſſe. Gaudete quoq̧ et letamini. quia orõnes veſtre coram xp̄o. et immortali rege veraciter ſunt exaudite. Et his dictis in cõfeſſione emiſerunt ſpiritũ veraciter percepturi premia regni celoꝝ. Amen.

De ſancto luca clii A

Lucas interpretat̃ ipſe conſurgens vel eleuãs. vel dicit̃ lucas a luce. Ipſe eñi fuit cõſurgens ab amore mundi. eleuans ſe in amorẽ dei. Fuit etiã lux mundi eo q̄ mundum illuminauit vniuerſuz. Math. v. Uos eſtis lux mũdi. Lux aũt mundi eſt ipſe ſol. que quidẽ lux habet in ſitu ſublimitatem. Eccl. xxvi. Sol oriens mundo in altiſſimis dei. In aſpectu delectabilitatẽ. Eccl'i. xi. Dulce lumẽ et delectabile eſt oculis videre ſolem. In motu velocitatẽ. ij. heſdre. iiij. Magna eſt terra et excelſuz eſt celũ et velox curſus ſolis. In effectu vtilitatẽ quia ſcđm philoſophũ homo generat hominem et ſol. Sic lucas habuit ſublimitatem.